

Върху растителността на Северна Америка и Европа влияние оказва факторите, географското положение, релефа, климата, почвите, геоложкото минало и стопанската дейност на човека.

Растителността на Северна Америка спада към Холарктичната и Неотропичната флористична област. Тя показва много голямо сходство с растителността на Европа и Азия поради естествената връзка между тях в геоложкото минало. След свързването на Северна Америка с Южна Америка през плиоцена се е създала възможност за проникване на екваториални растителни видове от Южна в Северна Америка. По този начин в Мексико, Антилските острови и Южна Флорида наред с холарктичните растителни видове се развива растителност от тропичен произход. Неотропичната флористична област се разделя на две подобласти: Мексиканска ксерофитна – на север, Карибска горска – на юг. Големите климатични промени в началото на кватернера са причинили унищожаване на голям брой видове, а други са се оттеглили на юг и са се запазили като реликти.

От друга гледна точка в състава на съвременната растителност на Европа са запазени видове от предишни геоложки епохи, т.нар. реликтни растения. Те са разпространени в южните части на континента, който не са били обхванати от плейстоценските ледници. От друга страна, някои полярни растителни видове във високите планини свидетелстват за плейстоценско заледряване по тези места. В Европа има и растителни видове, срещащи се в определени ареали и характерни само за континента Европа, се наричат европейски ендемити. По тези фактори съдим, че Европа попада в Холарктичната фитогеографска област. И за двата континента е характерна зоналност в разпределение на растителността, и се очертават няколко типични растителни пояса: тундра, лесо тундра, пояс на иглолистни гори, смесени гори, широколистни гори, степна, лесостепна растителност. За разлика от Европа в Северна Америка няма степна и средиземноморска растителност.

И двата континента са почти еднакви по растителност (видове), и се намират на север от Екватора в Северното полукълбо което влияе върху приликите и разликите на растителността на двата континента. Релефа оказва голямо влияние в Европа и Северна Америка. И при двата континента се наблюдава пъстра мозайка от планини, низини, равнини, плата и др. Наблюдава се вертикално зонироване по отношение на растителността в планинските части (алпийска тревна растителност, субалпийска храстова растителност, пояс на иглолистни гори, широколистни гори).

По отношение на климата и почвите тук се забелязва вертикалното зонироване на растителните пояси. Те са почти еднакви.

В най-северните части, извън областите, заети от постоянна снежна покривка и ледници, е разпространена типичната тундрова растителност, представена от лишеи, мъхове и обширни блатата. Тя покрива крайбрежието на о. Гренландия и арктическите острови, както и бреговата ивица на самия континент от Аляска до п-ов Лабрадор. В най-южната част на тази област се появяват и дъбовидни храсти от върба, бреза, хвойна и др. Във вътрешността на континента и около Хъдсъновия залив тундрата постепенно преминава в лесотундра. В нея освен характерните представители на тундрата се срещат и някои иглолистни дървесни представители – черен и бял смърч, лиственца.

На юг от лесотундрата е разположен най-широкият растителен пояс на Северна Америка – Северноамериканската тайга. Той се простира от Тихия до Атлантическия океан. Представен е от иглолистни видове, сред които преобладават бял и черен бор, бяла и черна ела, смърч и др. Голяма популярност има балсамовата ела, от чиято смола се получава прочутият канадски балсам. Обширните гъсти иглолистни гори са разредени от езерни и блатни пространства. Освен иглолистните видове, макар и рядко, се срещат широколистни представители – бреза, топола, липа, дъб, бук, ясен, акация и др. В планинската област на Кордилерите има добре запазени горски площи с изобилие от иглолистни видове, някои от които не се срещат на друго място на Земята. Такива са дъгласовата ела, вечнозелената секвоя, червеният кедър, западният хемлок, гигантската секвоя и др. Гигантската секвоя достига височина 80 – 100 m и диаметър – до 10 m. Тя е дълголетен вид, като отделни секвои са на 4000 години.

Още по-на юг от прериите заедно с Апалачите до атлантическото крайбрежие, пространствата са покрити с широколистни гори, представени от дъб, бук, клен, орех, кестен, топола, манголия и др. Южните и особено и югоизточните части на Големите равнини, Мисисипската низина и крайбрежните низини са заети от субтропични растителни видове като западен платан. Между тях се срещат и такива от тропичен произход, като бамбук, палми, блатен кипарис, червено гумено дърво и др. В Южна Флорида, по делтата на р. Мисисипи и около Мексиканския залив по блатистия бряг е развита характерната за тропиците влаголюбива мангрова растителност.

Вътрешността на континента, главно Мисисипската низина, е заета от обширна степна област, известна с името прерии, която е аналог на степите в Европа и пампата в Южна Америка. В нея преобладава тревистата растителност. Тя е по-буйна в по-влажните

области, а по-ниска към подножието на Скалистите планини. Представена е от бизонова трева, трева грама, мескитова трева и др. На север степният пояс преминава в лесостепен пояс. На юг от р. Ред Ривър прериите постепенно преминават в полупустинните и пустинните области на Мексико и Калифорния. В обсега на големия басейн, където климатът е почти пустинен, широко е разпространена полупустинната тревиста растителност, разнообразна от някои соленолюбиви храстови видове. Около Голямото солено езеро, както и на юг в Мексиканската месета и в щатите Аризона и Колорадо, растителността е представена главно от ксерофилни видове – вечнозеления дъб и др. Тези формации се наричат чапарал. По високото Мексиканско плато се срещат много кактуси, като някои достигат височина до 10 m, агаве – столетник, чиито листа понякога достигат дължина 3-4m, бодливи мимози и др.

Ето и растителните пояси на Европа:

Пояс на тундровата растителност. Разпространена е по северното крайбрежие на Европа, по-голямата част на о. Ирландия, както и по по-високите места на Скандинавския п-ов. Характерно за тундровия растителен пояс е липсата на горска растителност. Представена е от лишеи мъхове и многогодишни треви. Лишеите покриват скалистите брегове и крайбрежните зони, а мъховете и тревите – в по-влажните райони, пръснати на различно разстояние, без да образуват цялостна покривка. На отделни, защитени от силни ветрове места се срещат нискорасли храсти, представени от дървета-джуджета – бреза върба, хвойна, червена боровинка и др.

На юг от тундрата е разположен преходния пояс лесотундра. Той е представен от типична тундрова тревиста формация и редки нискорасли гори.

Още по на юг от лесотундрата се намира поясът на иглолистните гори (Европейско-Сибирска иглолистна гора). Този пояс е известен още с името европейска тайга. Представена е от европейски смърч, сибирски смърч, обикновен бор, бяла ела и др. Между тези гъсти и тъмни гори се срещат значителни площи заети от торфени блата. Обхваща по-голямата част от Скандинавския п-в, Финландско-Карелската страна, Северните части на Източноевропейската равнина, продължава през Урал без прекъсване в сибирската тайга. На юг този пояс се проследява до 60-ия паралел, а във вертикална посока в южната си част достига до около 900-1000m н.в.

На юг от 60-ия паралел иглолистните гори постепенно преминават в зоната на

смесените гори. Най-големи площи от тези гори са разположени в средните части на Източноевропейската равнина, в южните части на Скандинавския п-в, източната част на Средноевропейската равнина. Сред тях започват да се появяват липата, кленът, ясенът, дъбът и др. като и този горски пояс е разкъсан от торфища, блата, горски поляни и езера.

След иглолистните и смесените гори идва ред и на широколистните гори. Съставени са предимно от букови и дъбови гори. Буковите гори са тясно свързани с океанския климат и затова имат най-широко разпространение в Атлантическа Европа, както и в по-високите части на планините в областта на Средиземноморието. На изток те постепенно намаляват и изчезват окончателно в източна Европа. Дъбовите гори заемат подножията на планините. Разпространени са и в равнинните области. Срещат се още габър, клен, липа, ясен, явор, дрян, бреза и др.

Алпите и Карпатите се отличават с добре изразена вертикална зоналност. В най-ниската част на склоновете виреят дъбови гори, по-високо 1200-1300 m букови гори, а над тях иглолистни гори. Над 1700 m преобладава тревиста растителност, алпийски пасища.

В Европа също така се среща и Степна растителност. Тя е предимно тревиста. Обхваща най-големи пространства в южните части на Източноевропейската равнина, Среднодунавската и др. На север се среща и пояс на лесостеп с характерни крайречни гори сред обширни тревисти площи.

Средиземноморска растителна област се отличава с голямо богатство на растителни видове. Това се дължи на разнообразните почвеноклиматични условия и голям брой реликтни растителни видове. Срещат се пинията, средиземноморския бор, алепския бор, корковия бор, каменния дъб, кипарисът, черницата, маслината, смокинята, кестенът и др. Преобладават храстови формации, съставени от ароматни и бодливи видове – тамян, дафиново дърво, хвойна и др. Най-типична храстова форма е маквисът. В Източна Тракия и в Странджа планина е разпространена характерната понтийска, растителност, съставена от редица ендемити, зеленика, лавровишната и др.

По отношение на растителните пояси се вижда, че има доста прилики и разлики в растителността на Европа и Северна Америка. Забелязва се, че в поясите тундра и леостундра растителността е еднаква. И двата континента си имат обширни растителни

пояси Северно Американска тайга и Източноевропейска равнина. След лесотундрата на юг има няколко разлики: в Северна Америка има Прерии, има по-малко иглолистни видове. И в двата континента съществува степна растителност като повече е в Европа. В Северна Америка има полупустинна тревиста растителност.

Климата оказва голямо влияние на растителността чрез климатичните си елементи (вятър, валежи, облачност, слънчева радиация.). Голямо влияние оказват на растителността и океанските течения (топли и студени), също и ерозията. Където валежите са обилни там има и влажни вечно зелени гори. Топлите течения са предпоставка за образуване на мъгли и силно овлажняване на атмосферата което от своя страна влияе на растителността. По същия начин е и със слънцето и слънчевата радиация. Но те зависят и от географското положение на дадения континент. Ерозията оказва силно влияние на растителността. Почвите влияят също на растителността. Те имат поясно зонално разположение но са зависими от климата. Геоложкото минало на двата континента е свързано с ледниковия щит и кватернера. Именно чрез него са се образували реликтите и ендемитите. И в двата континента има лъос.